

térinformatikai felmérését. A kutatás célja a Balaton-szárszó határában tervezett pihenőhelyen bemutatásra kerülő, korábban feltárt középkori templom elméleti rekonstrukcióját támogató, tervezést segítő adatok, illetve párhuzamok gyűjtése volt.

Munkatársak: Kandra Lajos, Virágos Gábor.

BELÉNYESY KÁROLY

26. Balatonszentgyörgy, Besenyő

(Somogy megye) Kö

2003. augusztus 4–29. között feltárásokat végeztünk a balatonszentgyörgyi temetőtől É-ra elterülő szántóföldön, ahol a középkori Besenyő falu maradványait kutattuk. A feltárás során beigazolódni látszik László István helytörténész kutatásai, aki az oklevelek alapján Besenyő települést ide lokalizálta.

A területen 3 szelvényt nyitottunk, a K–Ny-i irányú I. szelvény 25×5 m-es volt, majd ennek folytatásában 30 m hosszan nyitottuk a II. szelvényt. Erre merőlegesen É–D-i irányú volt a 35×10 m-es III. szelvényünk. A három szelvényben összesen 67 objektumot tártunk fel. Az ásatás során hulladékgödröket, többszörösen megújított kemenceplatnikat, vermeket, illetve egy víz-elvezető árkot azonosíthattunk. Egy 5 darabból álló kemencecsoport a feltárt terület K-i részéből került elő, oly sűrűségben, ami vélhetően valamiféle gazdasági tevékenység meglétére utal. A kemencék egyidejű használata a 13. századra datálható, a tapasztásból előkerült kerámiaanyag is ezt támasztotta alá. A dombtetőn csak elszántott állapotban maradtak fenn a kemenceplatnik (3 darab), ennek alapján nem eldönthető, hogy házhoz tartoztak, vagy külső kemenceként épültek.

Az ásatás leletanyagában a kerámia és állatcsont dominál. A kerámiaanyag igen változatos, a 13–16. századi spektrumot felöleli: fazekak, bográcstörödékek, kancsók, fedők, csészék egyaránt előfordulnak. Az állatcsontok – kecske, szarvasmarha, sertés, ló – hulladék gyanánt kerültek a gödrökbe, valamint egy ép kutyacsontvázra is bukkantunk. Számos vastárgyat, patkószöveget, vaskéseket, vasláncot és egy ép sarkantyút is találtunk. Különlegességnek számít egy bronz fülbevaló, valamint egy bronzgomb.

M. ARADI CSILLA

27. Balástya határa

(Csongrád megye) Ó, Kö

2003-ban az M5 autópálya Csongrád megyei szakasza nyomvonalán több lelőhelyen végeztünk előzetes feltárást.

7/52 lelőhely (M5 17. lh.): 2003. július 21. és augusztus 9. között folytattuk a megelőző feltárást 4200 m²-en. Az öt őskori településrészlet, egyenként 85–140 m² alapterületű, sekély objektummal, kevés, jellegtelen kerámiával és állatcsonttal, a nyomvonalban és a hozzá kapcsolódó erdősáv területén feküdt. Előzménye dr. Bé-

res Mária ásatása volt 1999-ben, aki hét újkori és mezolitikus(?) objektumot talált a nyomvonalba húzott két kutatóárokban. A lelőhely feltárásának folytatása nem indokolt.

7/19 lelőhely (M5 15. lh.): 2003. augusztus 11. és 22. között végeztük el 3216 m²-nyi terület kutatását. A középkori település szélét dokumentáltuk 16, a nyomvonalba eső objektummal (többségében árkok és egy ház). É felől csatlakozik a dr. Béres Mária által 1998-ban feltárt nyomvonalszakaszhoz. É felé a lelőhely a nyomvonalban nem folytatódik tovább.

7/7 lelőhely (M5 12. lh.): 2003. augusztus 25. és 29. között folytattunk megelőző feltárást 2959 m²-en. A kitért terület két részből áll: a dr. Béres Mária által 1998-ban feltárt nyomvonalszakaszhoz É-ről csatlakozó kisebb, és a D-ről csatlakozó nagyobb területből. A D-i részen nyitott felületen mindössze egy kopolyakút került elő, a nyomvonal K-i szélén, a földrajzilag markánsabb területen lehumuszolt felület negatívnak bizonyult.

A lelőhely a nyomvonalban semmilyen irányban nem folytatódik.

BENDE LÍVIA – LŐRINCZY GÁBOR

28. Baracs, Annamatia

(Fejér megye) Rő

2003. július 5–18. között végeztük a baracsi római katonai tábor (Annamatia) feltárásának 5. ásatási kampányát a PPKE BTK és az Intercisa Múzeum közös munkájának keretében. Az ideai ásatás során a tábor ÉNy-i saroktoronyának a kutatását kezdtük meg. A kéthetes ásatás alatt 3 árok (kettő 12×11 m és egy 3×1 m-es) és egy szelvény megnyitására volt idő. Feltártuk az 1 m széles kanyarodó táborfalat, amelyet végig kiszedtek vagy erősen visszabontottak. A táborfal belső földtöltésének szerkezetét is tanulmányozhattuk a VII. szelvényben. Még fontosabb, hogy belőle keltezhető értékű leletek (denarius, T. S.) is kerültek elő, amelyek a kőtábor építési idejét keltezik (Kr. u. 2. század közepe). Ezzel ellentétben a beugró trapéz alakú torony 70 cm széles falai 1,6 m magasságig maradtak meg. A torony teljes D-i felét feltártuk, a D-i bekötőfal hosszúsága 4,1 m. Falai egykorúak a táborfallal. Figyelemre méltó, hogy a toronyfalak a táborfalhoz képest jóval mélyebbre (40 cm-rel) alapozottak. A toronybelsőben két meszes padlószintet és egy vastag égési réteget figyeltünk meg. A falakat a késő római korban visszabontották, felette kavicsos döngölt járószint maradványait lehetett helyenként megfigyelni. A DNy-i sarokhoz hasonlóan az 1. palánktábor azonos méretű, V-keresztmetszetű árkát a táborfal és hátsó toronyfal közötti szakaszon tártuk fel. A palánktábor erődfalához tartozó négyszögletes pillér lyuka is előkerült. Ugyancsak megtaláltuk a késő római legyező alakú torony 1,8 m széles kimenő falának az indulását, illetve átvágtuk az azokat összekötő külső, íves fal egy szakaszát is. A falak alapozása maradt meg, 7 felmenő kőszorral 80 cm magasságig. Az ívesen kanyarodó falat a ket-